

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5639/2019
28.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Томислав Вишњић, адвокат из ..., против тужених Друштва са ограниченом одговорношћу „МБА Ратко Митровић – нискоградња“ Београд, и Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда, чији је пуномоћник Драган Савић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5742/17 од 23.01.2019. године, на седници одржаној дана 28.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиоца и тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5742/17 од 23.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 21586/10 од 28.02.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезани тужени да на име накнаде материјалне штете тужиоцу солидарно исплате износ од 19.948.407,786 динара са законском затезном каматом од 28.02.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплате износ преко досуђених 19.948.407,786 динара до тражених 73.519.600,96 динара, односно за износ од још 53.571.193,174 динара са законском затезном каматом од 28.02.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да на име накнаде нематеријалне штете тужиоцу солидарно исплате износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.02.2017. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да отклоне извор опасности по имовину тужиоца, тако што ће заменом и повезивањем са Мокролушким колектором или на други погодан начин омогућити да постављени колектор 2300 прими сву воду насталу падавинама, односно да на други подобан начин предузму радње поправљања канализационе мреже. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да на име накнаде трошкова поступка тужиоцу солидарно исплате износ од 967.000,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог тужених за прекид

поступка. Ставом седмим изреке, није дозвољено учешће умешача Компаније „Дунав осигурање“ и ЈКП „Водовод и канализација“.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5742/17 од 23.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, шестом и седмом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу четвртном и петом изреке и у наведеним деловима предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремено су изјавили ревизије тужилац на одбијајући део због погрешне примене материјалног права и тужена Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда из свих законом прописаних ревизијских разлога на усвајајући део.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да су ревизије неосноване.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, на коју се неосновано указује у ревизији тужене.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник сутеренских просторија у породичној стамбеној згради у ... у ..., где је ... „ББ“, у власништву тужиоца, у којем се налазила професионална опрема за телевизијску и филмску продукцију, која је појединачно наведена у записнику о процени сачињеном од стране комисије проценитеља „Дунав осигурања“ током априла и маја 2008. године. Ово је потврђено и исказима сведока који су имали непосредна сазнања о настанку штете-тзв „великој поплави“, потврдама полиције, записником о процени штете „Дунав осигурања“ и исказом тужиоца саслушаног у својству парничне странке. Тужени су у периоду од септембра 2007. године до априла 2008. године, на основу решења о одобрењу за градњу Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове од 13.06.2007. године, изводили грађевинске радове на реконструкцији ... у ..., првотужени као извођач радова, а друготужени као инвеститор-наручилац радова. Током извођења радова, дана 31.12.2007. године дошло је до тзв. „велике поплаве“ у ... „ББ“. Грађевинским вештачењем је утврђено да је до штете дошло приликом извођења радова на изградњи саобраћајнице ..., деоница од ... до улице ..., да се радило о сложеном грађевинском подухвату који је захтевао да се претходно спроведе велика припрема и обезбеди комплетна техничка документација. Одговорност инвеститора се огледа у томе што није извршено снимање кућних прикључака, пре израде главних пројеката, а пројекти су комплетирани након почетка извођења радова, што је један од узрока настале штете. Извођач је одговоран за продор воде у сутеренске делове околних објеката дана 31.12.2007. године, који су изазвани хаваријом водоводног цевовода Ф 600 нове мреже уличног водовода, који је извео извођач радова. За све остале продоре и изливања воде у сутеренске просторе околних објеката постоји

подељена одговорност инвеститора и извођача. Одговорност инвеститора се огледа у томе што није обезбедио одговарајућу техничку документацију, а одговорност извођача у његовој обавези да након упознавања са техничком документацијом писмено упозори инвеститора на евентуалне недостатке у техничким решењима које техничка документација предвиђа. Радови су окончани у априлу 2008. године. Вештачењем је утврђено да је узрок настанка штете лоше спроведена припрема радова за пројектовање, недостаци у техничкој документацији који су решавани и отклањани у току извођења радова, неадекватна пројектна и техничка решења о извођењу радова и неусклађеност кућних прикључака са оспособљеношћу колектора и грађевине Г1 у Мокролушком колектору да преузму прекомерну воду, као и неусклађеност капацитета колектора посебно при великим водама, као и да и даље постоји опасност плављења сутеренских просторија објеката уз Висина штете на објекту - простору „ББ“ према налазу вештака са урачунатим ПДВ-ом, износи 2.268.598,27 динара, висина штете на намештају према записнику Комисије „Дунав осигурање“ од 08.04.2008. године износи 43.700,00 динара. На опреми за телевизијску и филмску продукцију причињена је тотална штета, без могућности поправке иједне ствари, која према налазу Градског завода за вештачење, одмереног применом метода директног поређења цена, уз урачунавање трошкова царине, шпедиције и транспорта и амортизације, износи 17.636.109,516 динара, тако да укупан износ материјалне штете на објекту, намештају и опреми (према налазу ГЗЗ), износи 19.948.407,786 динара. Према налазу вештака Николе Драговића, висина штете на опреми, применом методологије вредности битно сличних техничких уређаја у време вештачења износи 48.062.848,133 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев за накнаду материјалне штете, док је више тражени износ од досуђеног по том основу и захтев за накнаду нематеријалне штете одбио као неоснован и обавезао је тужене да отклоне извор опасности на начин описан ставом четвртим изреке. Овакав закључак у погледу накнаде материјалне и нематеријалне штете је у потпуности прихватио другостепени суд оцењујући да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно примењено материјално право и то одредбе члана 153. став 1, 154, 173, 174, 185, 189. став 1, 190, 192, 207, 208 и 277. Закона о облигационим односима, осим у делу којим је одлучено о отклањању извора опасности, у ком делу је укинуо првостепену пресуду с обзиром да првостепена пресуда за одлуку у овом делу не садржи образложене разлоге.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом тужиоца и тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице (став 1.), а за штету од ствари или делатности, од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара се без обзира на кривицу. Одредбом члана 185. став 3. ЗОО прописано је да кад успостављање ранијег стања није могуће, или кад суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете, док је одредбом члана 190. истог закона прописано да ће суд, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања. Одредбом члана 200. став 1.

ЗОО прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Одредбом члана 207. ЗОО је прописано да наручилац и извођач радова на непокретности солидарно одговарају трећем лицу за штету која настане у вези са извођењем тих радова, што је у вези са основом материјалноправне одговорности овде тужених из одредби члана 173. и 174. ЗОО, јер се извођење грађевинских радова, поправка и одржавање путева, сматрају опасном делатношћу, која сама по себи носи ризик од настанка штете, како су то правилно закључили нижестепени судови. За штету изазвану опасном делатношћу одговорност се не заснива на кривици, већ на створеном ризику и на узрочној вези између догађаја за који странка одговара и последици тог догађаја који представља штету.

Сходно цитираним одредбама, супротно наводима ревизије тужене Дирекције, правилан је закључак да је тужена Дирекција као наручилац радова заједно са извођачем одговорна за причињену штету тужиоцу, јер је тужилац доказао постојање узрочно-последичне везе између извођења радова и настале штете, због чега су правилном применом одредби члана 173, 174, и 207. ЗОО тужени обавезани солидарно да му је надокнаде. Врховни касациони суд је оценио да су правилно и детаљно нижестепени судови испитали све околности конкретног случаја које се тичу штете коју је тужилац претрпео, како у погледу материјалне штете, тако и у погледу евентуалног постојања нематеријалне штете, и правилно оценили да из изведених доказа, супротно наводима ревизије тужиоца, произлази закључак да је тужилац претрпео материјалну штету, на име штете на објекту, уништеног намештаја и уништене опреме за телевизијску и филмску продукцију, управо у досуђеној висини утврђеној на основу вештачења, правилно прихатајући методологију обрачуна која је коришћена у вештачењу, због чега су неосновани ревизијски наводи у којима се истиче да висина материјалне штете није утврђена у складу са законом односно судском праксом. С друге стране, тужилац није доказао обим и висину материјалне штете коју је претрпео уништењем ТВ и видео касета, који закључак је правилно образложен, нити је доказао да је претрпео нематеријалну штету, јер потраживани вид нематеријалне штете како је постављен тужбеним захтевом нема утемељење у закону, односно није законом заштићени ни предвиђени вид претрљене штете који би био основ одговорности тужених да је накнаде. Такође, висина материјалне штете, у делу одлуке којим је правноснажно одбијен тужбени захтев, се паушално оспорава ревизијом тужиоца, а налаз вештака у погледу материјалне штете не може се са успехом оспоравати у ревизијском поступку, јер се на тај начин оспорава утврђено чињенично стање што је недозвољено у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Осталим наводима ревизија тужиоца и тужене Дирекције понављају се жалбени наводи који су супротно ревизијским наводима правилно оцењени од стране апелационог суда, и за које су дати јасни, прецизни и образложени разлози, које у свему прихвата и овај суд, због чега их неће детаљно образлагати, сходно члану 414. став 2. ЗПП, јер се образлагањем пресуде којом се ревизија одбија не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права, а наводе у ревизијама којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. ЗПП).

На основу изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић